

ΣΕΠΕ

Digital economy forum

3 Μαΐου 2010

ΟΜΙΛΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΛΑΧΟΥ

**ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΩΝ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ
ΕΥΘΥΝΗΣ & ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ**

Κυρίες και Κύριοι,

Θα ξεκινήσω με δυο – κατά τη γνώμη μου – χαρακτηριστικά παραδείγματα από την πρακτική που ακολουθείται έως σήμερα στον τομέα των Δημοσίων Έργων, τα οποία αποδεικνύουν τις επιπτώσεις από την άρνηση αξιοποίησης της τεχνολογίας της πληροφορικής και της ηλεκτρονικής επικοινωνίας.

Προλαβαίνω: δεν είναι τα μόνα. Είναι, όμως, χαρακτηριστικά.

Το πρώτο αφορά τις Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις, τις γνωστές Κ.Υ.Α. που αποτελούν προϋπόθεση για την προώθηση των Έργων, πχ. Έγκριση Προδιαγραφών, Χωροθέτησης, Έγκριση ή Ανανέωση Έγκρισης Περιβαλλοντικών όρων κ.α. Δεδομένου ότι απαιτούνται τουλάχιστον υπογραφές Εισηγητή, Τμηματάρχη, Προϊσταμένου, Διευθυντή, Γενικού Διευθυντή, Ειδικού Γραμματέα, Γενικού Γραμματέα και Υπουργού για κάθε Υπουργείο (και δεν υπερβάλω καθόλου) είναι προφανές ότι έως ότου ολοκληρωθεί ο κύκλος των υπογραφών εντός του υπουργείου Υ.Π.Ε.Κ.Α. για παράδειγμα, με το υφιστάμενο σύστημα του πρωτοκόλλου κατά την μεταφορά από υπηρεσία σε υπηρεσία και από κτίριο σε κτίριο, μια και το συγκεκριμένο υπουργείο στεγάζεται σε πολλά κτίρια

– στην καλύτερη περίπτωση – το τονίζω, στην καλύτερη – απαιτούνται 1-2 μήνες για να ολοκληρωθεί η εσωτερική διαδικασία. Άλλες τόσες, ίσως και περισσότερες, απαιτούνται σε κάθε συναρμόδιο υπουργείο για την ίδια διαδικασία. Με άλλα λόγια, περίπου 4-8 μήνες, αν τα συναρμόδια υπουργεία είναι μόνο 3, έως ότου η Κοινή Υπουργική Απόφαση πάρει την άγουσα για δημοσίευση στο ΦΕΚ, όπου θα χρειαστεί, επίσης, κάποιες ημέρες, έως ότου εκδοθεί και αρχίσει να ισχύει. Φανταστείτε τι γίνεται για την Κ.Υ.Α. έγκρισης υποθαλάσσιου αγωγού διάθεσης λυμάτων που απαιτεί υπογραφές έντεκα (11) Υπουργών.

Το δεύτερο παράδειγμα αφορά τις Εγγυητικές Επιστολές Καλής Εκτέλεσης που συνιστούν προαπαιτούμενο για τη σύναψη της σύμβασης ανάληψης ενός έργου. Εκδίδονται από τις τράπεζες ή το ΤΣΜΕΔΕ. Σύμφωνα με επώνυμες πια καταγγελίες (εκκρεμούν ήδη στις Υπηρεσίες του Υπουργείου ΥΠ.ΜΕ.Δ.Ι.) ενίοτε φωτοτυπούνται, σε μηχανήματα (scanners) άριστης ποιότητας και κατατίθενται δίχως να είναι δυνατόν να ελεγχθεί από τις υπηρεσίες αν πρόκειται για πρωτότυπες εγγυητικές ή έγχρωμα αντίγραφα. Στην δεύτερη περίπτωση τα πρωτότυπα έχουν φυσικά επιστρέψει στις τράπεζες. Και όλα αυτά στην καλή περίπτωση που θεωρούμε ότι η Υπηρεσία προτίθεται να κάνει έλεγχο αλλά δεν μπορεί.

Με βάση το πρώτο παράδειγμα έχουμε χρονικές καθυστερήσεις, ελαχιστοποίηση της παραγωγικότητας, δεδομένα που οδηγούν σε ένα – μη μετρήσιμο, πλην, όμως, αναμφισβήτητο – αυξημένο κόστος στην παραγωγή των δημοσίων έργων.

Με βάση το δεύτερο παράδειγμα βρισκόμαστε αντιμέτωποι με ανορθόδοξες μεθόδους που μετέρχονται θρασείες και επιτήδριοι, σε βάρος της πλειοψηφίας των Κατασκευαστικών Επιχειρήσεων που πληρώνουν – και, μάλιστα, κατά την

περίοδο αυτή πολύ αδρά – το κόστος των Υψηλών Εγγυητικών Επιστολών που απαιτούνται την ανάληψη κάποιου έργου.

Και στις δυο περιπτώσεις η εισαγωγή και συστηματική χρήση των τεχνολογιών της πληροφορικής και της ηλεκτρονικής επικοινωνίας, θα μας απάλλαζε από την απώλεια χρόνου και τους αθέμιτους ανταγωνισμούς.

Θα διασφάλιζε ίδιους όρους συναγωνισμού, μείωση των εργατοωρών, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, καταπολέμηση της διαφθοράς, μικρότερο κόστος και προπαντός διαφάνεια στα δημόσια έργα.

Στον κύκλο του προγραμματισμού, σχεδιασμού, μελέτης, κατασκευής, επίβλεψης και συντήρησης των δημοσίων έργων, δεν είναι φυσικά μόνο οι δυο αυτοί επιμέρους τομείς, στους οποίους αναφέρονται τα παραδείγματα, όπου η «Ψηφιακή Πολιτεία» μπορεί και πρέπει να εισαχθεί, να διαμορφώσει συνθήκες «Ψηφιακής Επιχειρηματικότητας» και έτσι από το πεδίο των εκφρασμένων καλών προθέσεων, να περάσουμε στην πράξη.

Σχεδόν σε όλες τις φάσεις είναι δυνατή η χρήση της πληροφορικής και της ηλεκτρονικής επικοινωνίας. Εξασφαλίζοντας, πάνω απ' όλα, την επιζητούμενη διαφάνεια, μέσω της άμεσης και ανέξοδης δημοσιότητας. Μιας δημοσιότητας προσβάσιμης σε όλους, ανά πάσα στιγμή και σε όλη την πορεία εκτέλεσης των έργων.

Εξοικονομώντας χιλιάδες εργατοώρες σε όλους τους εμπλεκόμενους.

Σήμερα, κάθε εργολήπτης, προκειμένου να συμμετάσχει σε ένα διαγωνισμό είναι υποχρεωμένος κάθε φορά να συγκεντρώνει τα ίδια δικαιολογητικά, με τα οποία προκύπτει ότι έχει την ικανότητα να αναλάβει το έργο. Είναι υποχρεωμένος να αναζητά βεβαιώσεις του ΙΚΑ και της εφορίας ότι είναι ταμειακά ενήμερος, βεβαιώσεις που να αποδεικνύουν το ανεκτέλεστο υπόλοιπο

από άλλα έργα που έχει αναλάβει, ακόμη και το ιδρυτικό της εταιρείας οφείλει να προσκομίζει. Η συγκέντρωση όλων αυτών των στοιχείων, τα οποία κατά κανόνα βρίσκονται σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων στην κατά περίπτωση υπηρεσία, απαιτεί πολυήμερη απασχόληση ενός και περισσότερων υπαλλήλων. Εάν η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας δεν ήταν θεωρία, αλλά πράξη, όλα αυτά τα στοιχεία θα μπορούσε να τα έχει η υπηρεσία που δημοπρατεί ένα έργο με το πάτημα ενός κουμπιού. Ούτε τσάμπα χαρτί, ούτε τσάμπα εργατοώρες.

Ακόμη και τα τεύχη δημοπράτησης των έργων – ορισμένα από τα οποία είναι ογκώδη – θα έπρεπε να αναρτώνται στο διαδίκτυο πλήρη και απ' εκεί να τα παραλαμβάνει κάθε ενδιαφερόμενος, άμεσα και ανέξοδα. Συμβαίνει το αντίθετο: τυπώνονται δεκάδες αντίγραφα από την υπηρεσία που δημοπρατεί το έργο, ο κάθε ενδιαφερόμενος οφείλει να στείλει υπάλληλο να τα προμηθευτεί, όπου και αν βρίσκεται η υπηρεσία, δαπανώντας όχι μόνο χρόνο, αλλά και χρήμα, καθώς γύρω από την εκτύπωση τους, ειδικά τα τελευταία χρόνια, έχει στηθεί μια «φάμπρικα» εσόδων των υπηρεσιών, οι οποίες, μάλιστα, κοστολογούν παράλογα υπέρογκα τα τεύχη – ως και πάνω από 1.500 ευρώ, κόστος που, όπως είναι ευνόητο, μετακυλύεται στο κόστος του έργου.

Με την απλουστευμένη περιγραφή που σας έκανα – μια και όσοι βρίσκονται σ' αυτό το χώρο ενδεχομένως να μην είναι μνημένοι στις πρακτικές της δουλειάς των εργοληπτών δημοσίων έργων – θέλω ένα να τονίσω:

Και μπορούμε και πρέπει – θέλοντας να απαντήσω στο ερώτημα το οποίο έχουν θέσει οι διοργανωτές αυτού του forum – να αναδείξουμε τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών ως καίριο παράγοντα βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

Ταυτόχρονα, με αυτό τον τρόπο να αποκτήσουμε ένα μοναδικό όπλο στην καταπολέμηση της διαφθοράς.

Πιστεύω ακράδαντα ότι η οικονομική κρίση που βιώνουμε όλοι κατά το χειρότερο τρόπο αυτή την περίοδο, μπορεί, πράγματι, να εξελιχθεί σε ευκαιρία για να γίνει πραγματικότητα η ψηφιακή οικονομία.

Το «πάρτι τελείωσε», όπως συνειδητοποιούν πια πολλοί, καιρός να δουλέψουμε δημιουργικά, αξιοποιώντας όλες τις ευκαιρίες και τα μέσα που μας παρέχει η ταχύτατα εξελισσόμενη τεχνολογία της πληροφορικής και των επικοινωνιών.

Κυρίες και Κύριοι,

Επειδή είναι πιθανόν κάποιος να σχηματίσουν την εντύπωση ότι όλα αυτά σήμερα τα θυμηθήκαμε και τα λέμε, οφείλω να πω ότι τα τελευταία δύο χρόνια ο Σύνδεσμός μας συστηματικά έχει θέσει ως αίτημα την αλλαγή του Νομοθετικού Πλαισίου που διέπει την παραγωγή Δημοσίων Έργων με κυρίαρχο θέμα την Διαφάνεια και την Δημοσιότητα όλων των στοιχείων των έργων και την ανάρτησή τους στο διαδίκτυο.

Προ εξαμήνου, κατά την πρώτη συνάντηση του προεδρείου του Συνδέσμου μας με την σημερινή ηγεσία του Υπουργείου ΥΠΟ.ΜΕ.ΔΙ αποκομίσαμε την εντύπωση ότι τα αιτήματά μας για:

- ✓ Υποχρεωτική Συμπλήρωση Δελτίου Ταυτότητας Έργων, που να περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, τα στοιχεία: Τρόπου Ανάθεσης, Αρχικού – Τελικού Προϋπολογισμού, Οικονομικής Προσφοράς, Εγγυητικών Επιστολών, Προβλεπόμενου – Τελικού χρόνου περαίωσης Χρόνου Περαίωσης κ.α. και
- ✓ Υποχρεωτική ανάρτηση των στοιχείων αυτών στο Διαδίκτυο,

έτυχαν της πλήρους αποδοχής, σε αντίθεση με την προηγούμενη, η οποία μας χαρακτήριζε «ρομαντικούς».

Δυστυχώς, μετά πάροδο περίπου έξι (6) μηνών δεν έχει επιτευχθεί η θεσμοθέτηση τουλάχιστον των παραπάνω μέτρων, τα οποία κανένα οικονομικό κόστος δεν επιφέρουν – κάθε άλλο – ενώ παρατηρούμε την συμπεριφορά των περισσοτέρων υπηρεσιών στα αντίστοιχα θέματα να εξακολουθεί να διαπνέεται από τις λογικές του παρελθόντος.

Όμως, επειδή η γενικότερη συγκυρία πιέζει πάρα πολύ τα πράγματα και οι συνθήκες άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας στον κλάδο μας επιδεινώνονται δραματικά, ημέρα με την ημέρα, εμμένουμε και επανερχόμαστε όλο αυτό το διάστημα στο αίτημά μας για διαφάνεια και δημοσιότητα σε όλα τα δεδομένα που αναφέρονται στα δημόσια έργα.

Ο εργοληπτικός κόσμος είναι ένας κλάδος που έχει δυσφημιστεί υπερβολικά κατά τα τελευταία χρόνια. Ακόμη και από πρωθυπουργικά χείλη έχουν ακουστεί προσβλητικές εκφράσεις συλλήβδην για τον κλάδο μας. Δεν είμαστε εμείς που θα αμφισβητήσουμε ότι το δικαίωμα το έδωσαν κάποιοι εργολήπτες, αλλά μετά γνώσης θα υποστηρίξουμε ότι αυτοί οι κάποιοι αποτελούν την μειοψηφία σε έναν κλάδο που αριθμεί χιλιάδες μέλη.

Και θα τονίσουμε ότι σήμερα υπάρχει τρόπος αυτοί οι ελάχιστοι να απομονωθούν και εν τέλει να απομακρυνθούν από τον κλάδο. Στην Ψηφιακή Πολιτεία και στην Ψηφιακή Επιχειρηματικότητα, κανείς απ' αυτούς δεν μπορεί να επιβιώσει ή έστω να συνεχίσει το επιζήμιο για τον κλάδο και την οικονομία έργο του.

Κλείνοντας, θα τολμήσω να πω ότι κανείς νέος νόμος για τα δημόσια έργα, όσο καλός και αν είναι, δεν θα αποδώσει το προσδοκώμενο απ' όλους όφελος στην

κοινωνία, στην επιχειρηματικότητα, στην ανάκαμψη και ανάπτυξη της οικονομίας, αν δεν εφαρμοστεί σε συνθήκες πλήρους διαφάνειας και δημοσιότητας, που σήμερα μπορεί να μας εξασφαλίσει άμεσα και ανέξοδα η τεχνολογία της πληροφορικής.

Σας ευχαριστώ

